

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1324,Konferencja-prasowa-obchody-25-rocznicy-utworzenia-Solidarnosci-Walczacej-Warsza.html>
09.04.2026, 05:09

Konferencja prasowa - obchody 25. rocznicy utworzenia Solidarności Walczącej - Warszawa, 13 czerwca 2007 r.

W dniu 13 czerwca br. w siedzibie Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej przy ulicy Hrubieszowskiej 6a odbyła się konferencja prasowa poprzedzająca [obchody 25. rocznicy utworzenia Solidarności Walczącej](#).

W konferencji wzięli udział:

prof. Andrzej Kisielewicz – przewodniczący komitetu honorowego obchodów

dr Kornel Morawiecki – przewodniczący Solidarności Walczącej

dr hab. Janusz Kurtyka – prezes IPN

dr Łukasz Kamiński – z-ca dyr. BEP IPN

Wojciech Sawicki – z-ca dyr. BUiAD IPN

W dniach 14–17 czerwca 2007 r. Instytut Pamięci Narodowej i Komitet Obchodów 25-lecia Solidarności Walczącej przy współudziale Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Miasta Wrocławia, Dolnośląskiej Inicjatywy Historycznej, Kolegium Europy Wschodniej i Fundacji Pomocy Polakom na Wschodzie organizują uroczystości z okazji 25. rocznicy utworzenia Solidarności Walczącej.

Obchody objął patronatem Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Lech Kaczyński.

Solidarność Walcząca 1982-1990

Informacja prasowa

Solidarność Walcząca powstała we Wrocławiu w czerwcu 1982 r. w wyniku odejścia grupy działaczy podziemia ze struktur Regionalnego Komitetu Strajkowego NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. Przyczyną rozłamu był spór związany z wyborem metod walki z systemem komunistycznym. Działacze Solidarności Walczącej uznawali, iż walkę tę należy prowadzić przy użyciu wszystkich skutecznych środków, w tym np. demonstracji ulicznych.

Jeszcze w 1982 r. zaczęły powstawać pierwsze komórki SW poza Dolnym Śląskiem. Jako pierwszy powołano oddział organizacji w Katowicach, kolejne powstawały w Gdańsku, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie, Krakowie, Szczecinie, Toruniu, Warszawie i Łodzi. Grupy zwolenników SW tworzyły się także w wielu innych miejscowościach, powstawały także struktury zakładowe.

Łącznie w całym kraju Solidarność Walcząca skupiała, w zależności od okresu, między 1500

a 2000 osób. Byli to zarówno zaprzysiężeni członkowie, jak i działacze, którzy nie zdecydowali się na złożenie przysięgi.

Głównym obszarem działania organizacji była aktywność na polu wydawniczym, łącznie SW wydawała ok. 100 tytułów podziemnych czasopism, drukowano także pisma innych organizacji. Już od czerwca 1982 r. działało Radio Solidarność Walcząca, regularnie emitujące audycje we Wrocławiu, a z czasem także w innych miastach.

Solidarność Walcząca wypracowała oryginalną, własną myśl polityczną i ideową. Podstawą programu SW było założenie, iż system komunistyczny, nie mogąc dostosować się do wyzwań współczesnego świata (cywilizacja informatyczna), znajduje się w fazie upadku. Jako główny cel przyjmowano walkę o tworzenie niepodległej Rzeczypospolitej Solidarnej. Wychodzono z założenia, iż odzyskanie niepodległości możliwe jest tylko w przypadku załamania systemu komunistycznego w całym bloku wschodnim. W związku z tym od 1983 r. prowadzono systematyczną działalność propagandową, drukując i wysyłając poza granice PRL materiały organizacji. W języku czeskim wydawano pismo „Názory”, ulotki drukowano także w języku węgierskim i rumuńskim. Ulotki wysyłano lub przemycano także na teren Związku Sowieckiego, wydawano je w języku rosyjskim, białoruskim, ukraińskim i in. W 1985 r. wysłano kilkaset listów na Wschód, podszywając się pod Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Działalność ta nasiliła się po utworzeniu w 1988 r. Wydziału Wschodniego SW. Korzystając z przemian w ZSRS działacze SW jeździli na wschód, nawiązując kontakty z ruchami niepodległościowymi, dostarczając im sprzęt drukarski, organizowano także szkolenia.

Także na Zachodzie zbudowano, poczynając od 1982 r., sieć jawnych i utajnionych przedstawicielstw organizacji. ich zadaniem było z jednej strony informowanie opinii publicznej wolnego świata o działalności organizacji, a z drugiej pozyskiwanie funduszy i sprzętu dla SW.

Solidarność Walcząca szybko znalazła się w orbicie zainteresowania Służby Bezpieczeństwa. Z czasem rozpracowanie organizacji prowadziły nie tylko wszystkie pionierzy „zwykłej” bezpieki” i Wojskowa Służba Wewnętrzna, lecz także wywiad cywilny i wojskowy. Działania te koordynował początkowo Departament III MSW, a następnie Biuro Studiów SB. Większość działań operacyjnych zakończono wiosną 1990 r. Nie przyniosły one większych rezultatów. Do końca nie udało się przeniknąć do kierownictwa organizacji, nie rozpoznano także większej części jej struktur. Pod kontrolą operacyjną SB znalazł się jedynie rzeszowski oddział SW.

Solidarność Walcząca nie zaakceptowała umów Okrągłego Stołu, uznając iż jest to z jednej strony odstąpienie od zasad demokracji, a z drugiej wychodząc z założenia, iż wszelkie reformy tylko niepotrzebnie przedłużają agonię systemu komunistycznego. W lipcu 1990 r. podjęto jawną działalność w ramach Partii Wolności. Formalnie SW została rozwiązana w 1992 r.